

1

AKIK NEW YORKBA KÖLTÖZNEK, mind ugyanazt a hibát követik el. Képtelenek megérteni a helyet. Ez nemcsak Manhattanre igaz, hanem még az olyan külső kerületekre is, mint a queensi Flushing Meadows vagy a brooklyni Red Hook. Mágiát keresnek, legyen az akár gonosz, akár jó, és semmi sem győzheti meg őket arról, hogy itt nem fognak rátalálni. De ez nem feltétlenül baj. Néhány New York-i megtanulta, hogyan élhetnek meg ebből a hibás gondolkodásmódból. Mint például Charles Thomas Tester.

Az a rendkívüli fontosságú reggel egy Charles harlemi lakásából induló úttal kezdődött. Felbérelték, hogy szállítson le valamit egy queensi házba. Otthonát betegeskedő apjával, Otisszal osztotta meg, aki azóta haldoklott, hogy a nő, aki huszonegy éven át a felesége volt, eltávozott. Egy gyermekük volt, Charles Thomas, és noha húszévesen már éppen megérett a függetlenségre, rendületlenül játszotta a kötelességtudó fiú szerepét. Charles azért dolgozott, hogy gondoskodhasson haldokló apjáról. Stiklizéssel igyekezett ételt juttatni az asztalra és tetőt a fejük fölé, esetleg néha egy kis mellékest is keresni. Isten látja lelkét, ennél többre nem futotta.

Kicsivel reggel nyolc után hagyta el a lakását szürke flanelöltönyében. Nadrágszára felhajtós, de kopott volt, ingujja pedig szembetűnően rövid. A mívés, de kirojtosodott anyag markánsan egy bizonyos fajta külsővel ruházta fel Charlest. Egy olyan úriemberével, akinek nincs úriemberi bankszámlája. Felhúzta a lábujjnál viseltes barna bőrbakancsát, majd a fejére vette a fedorát helyettesítő sötétbarna lovaskalapját. Utóbbi karimája már jól láthatóan mutatta a kor és a hordásból adódó kopás jeleit, és ez meg is felelt a céljainak. Végül magához vette a kigondolt külsőhöz elengedhetetlen gitártokot is. Magát a gitárt otthon hagyta ágyhoz kötött apjával. A tokban csak egy sárga könyv lapult, alig nagyobb, mint egy pakli kártya.

Ahogy Charles Thomas Tester távozott a Nyugati 144. utcai lakásából, hallotta, amint apja a húrokat pengeti a hátsó hálószozában. Az öreg a fél napot el tudta tölteni azzal, hogy a hangszeren játszik, és az ágya mellett álló rádióval énekel. Charles arra számított, hogy még délidő előtti visszatér hozzá üres tokjával és teli pénztárcájával.

– Ki írja ezt? – énekelte az apja rekedtes, de annál szeretetre méltóbb hangon. – Mondom, ki írja ezt?

Mielőtt kilépett volna az ajtón, Charles válaszolt neki a reférennel:

– János, az apostol.* – Szégyellte a hangját, hisz dallamtalan volt, az apjához képest legalábbis mindenképpen.

A lakásban Charles Thomas Tester egyszerűen csak Charles volt, az utcán azonban mindenki Tommyként ismerte. Tommy

* John the Revelator: 1930-ban született, tradicionális gospel.

Tester, aki mindenhová gitártokkal jár. De nem azért, mert zenészpályára tör; mi több, alig pár dalt tudott előadni, az énekhangját pedig kedveskedve is csak bizonytalannak lehetett minősíteni. Az apja, aki kőművesként kereste a kenyerét, és az anyja, aki háztartásbeliként élte le az életét, szerette a zenét. Apa gitáron játszott, anya pedig ördögien bánt a zongorával. Így hát Tommy Testert természetszerűleg vonzotta a fellépések világa, ami csak azért volt tragikus, mert a fiú nélkülözött minden tehetséget. Önmagát előadóként határozta meg. Akadtak, akik csalónak, svindlernek, szélhámosnak nevezték, de ő sosem gondolt így magára. Ahogy egyetlen valamirevaló sarlatán sem.

A gondosan kiválasztott ruhákban kétségkívül megfelelt a ragyogó, ám hullámvölgybe került zenész szerepének. Az emberek észrevették, ő pedig élvezte a figyelmüket. A vonatállomásra sétált, mintha csak egy Willie „Az Oroszlán” Smithszel közös haknira tartana. Tommy egyszer tényleg játszott Willie bandájában, igaz, Willie egyetlen dal után kidobta őt. Tommy most mégis úgy cipelte magával azt a gitártokot, akár egy aktatáskáját büszkén lóbáló, munkába igyekvő üzletember. Harlem utcái 1924-ben felbolydultak, ahogy sorra érkeztek a feketék Délről és a Karib-térségből, és a már eleve zsúfolt városrésznek még több embert kellett befogadnia. Tommy Testernek ez tökéletesen meg is felelt. Ahogy végigsétált a hajnal első fényétől megvilágított Harlemben, úgy érezte, mintha egyetlen csepp vér lenne egy hatalmas, ébredező testben. Üzlethelyiségek, magasvasutak és sok kilométernyi föld alatti csőhálózat: ez a város élt, éjjel-nappal vibrált.

Tommy a gitártok miatt több helyet foglalt el az átlagos járókelőknél. A 143. utca torkolatánál csak úgy tudott felmenni a magasvasúthoz vezető lépcsőn, hogy a feje fölé emelte a tokot. A benne lévő kis sárga könyv puffant egyet, de nem nyomott sokat. Tommy elvonatozott az 57. utcáig, ahol átszállt a BMT Roosevelt sugárúti koronavonalára. Ez alkalommal ment Queensbe másodszor. Először akkor járt ott, amikor elfogadta ezt a ma elvégzendő különleges munkát.

Minél beljebb utazott Queensbe, annál feltűnőbb jelenséggé vált. Flushingben sokkal kevesebb néger élt, mint Harlemben. Kicsit a homlokába húzta a kalapját. A kalauz kétszer lépett be a kocsiba, és mindkétszer megállt, hogy szóba elegyedjen vele. Először azt kérdezte meg tőle, hogy zenész-e, úgy kocogtatva meg a tokot, mintha a sajátja lett volna, másodszor pedig azt, hogy nem felejtett-e el leszállni. A többi utas érdektelenséget színelve üldögélt, de Tommy látta rajtuk, hogy a reakcióját várva fülelnek. A lényegre szorítkozva válaszolt:

– Igen, uram, gitározom. – És:

– Nem, uram, még mennem kell pár megállót. – Jelenlételemesség, láthatatlanság, engedelmesség: hasznos trükkök ezek egy fekete számára egy teljesen fehér környéken. Túlélési technikák.

Tommy Tester az utolsó megállónál, a Fő utcán szállt le mindenki mással – főleg ír és német bevándorlókkal – együtt, és lement a lépcsőn az utcaszintre. Onnan még hosszú séta állt előtte.

Tommy mindvégig a széles utcákon és a kertes lakásokon ámult. Bár a negyed alaposan megnőtt és modernizálódott

a dán és brit termőföldek letűnt napjai óta, egy olyan, Harlemben nevelkedett fiú számára, mint Tommy, mindez még mindig rusztikusnak és zavarba ejtően nyílnak tűnt. A természet tárt karjai éppúgy aggasztották őt, mint a fehérek, éppolyan idegenek voltak a szemében. Amikor fehérek mellett haladt el, a földet bámulta, és lejjebb engedte a vállát. A harlemi férfiakat a peckes tartásukról, az oroszlánszerű járásukról ismerték, de idekint erősen visszafogta magát. Megbámulták, de sosem állták útját. Csoszogásos álcája megtette a magáét. És az újonnan épített kertes lakások soktömbös labirintusában Tommy Tester végül megtalálta, amit keresett.

Egy kis magánotthont, amely szinte elveszett a környező fák koszorújában, és amelynek tömbszomszédságát egy halottasház tette ki. A hely úgy nőtt ki ebből a hullaházból, akár egy tumor. Tommy Tester odasétált az ajtóhoz, és még csak kopognia sem kellett. Fel sem ért a háromfokos lépcső tetejére, amikor már kinyílt előtte az ajtó. Egy magas, ösztövérenő állt ott, félig árnyékokba burkolózva. Att néne. Tommy így szólította, mert csak erre az egy névre hallgatott. Ezen a néven bérelte fel őt. A küszöbön állva, félig nyitott ajtón át. Azt beszéltek Harlemben, hogy segítségre van szüksége, Tommy pedig az a fajta ember volt, aki meg tudta szerezni neki, amire vágyott. Így hát odarendelte az ajtajához, és munkát adott neki, de nem invitálta be. Most is ugyanígy lesz. Tommy tudta, vagy legalábbis sejtette az okát. Mégis mit szólnának a szomszédok, ha azt látnák, hogy négerrek járnak be a nő házába?

Tommy kinyitotta a gitártokot, és felmutatta Att nénének. A nő előrehajolt, a feje kibújtt a napfénybe. A tokban ott hevert

a könyv, nem lehetett nagyobb Tommy kezénél. Az elülső és a hátsó borító sárgája rég kifakult. Mindkét oldalába három szót véstek bele. *Zig Zag Zig*. Tommy nem tudta, mit jelentenek, de nem is érdekelte. Nem olvasta el a könyvet, pusztán kézzel még csak hozzá sem ért. Őt csak arra bérelték fel, hogy elhozza a kis sárga kötetet, és pontosan ezt is tette. Részben azért volt ő a megfelelő ember a feladatra, mert tudta, hogy ennél többet nem is szabad tennie. Egy jó svindler nem kíváncsi. Egy jó svindlert csak a fizetsége érdekli.

Att néne felpillantott rá a tokban lévő könyvről. Enyhe csalódottság játszott az arcán.

– Nem esett kísértésbe, hogy belenézzen? – kérdezte.

– Azért többet számítanék fel – válaszolta Tommy.

A nő nem találta viccesnek a megjegyzését. Csak szipogott egyet. Aztán benyúlt a gitártokba, és kikapta belőle a könyvet. Olyan gyorsan mozgott, hogy a kötetet szinte nem is érte napfény, ahogy berántotta a ház sötétségébe, mégis vékony füstcsíkot húzott maga után. Még a nappali világossággal való pillanatnyi találkozás is lángra lobbantotta. A nő rácsapott a fedelére, hogy eloltsa a szikrát.

– Hol találta meg?

– Van egy hely Harlemben – válaszolta Tommy halkán.

– Viktória Társaságnak hívják. Még a legkeményebb harlemi gengszterek is félnek odamenni. Ott kereskednek az olyanok, mint mi, az olyan könyvekkel, mint a magáé. Meg a még rosszabbakkal.

Itt elhallgatott. A rejtély egy megperzselt könyv illataként csüngött a levegőben. Att néne úgy hajolt előre, mintha

megrántottak volna egy ajkába akasztott horgot. De Tommy nem mondott többet.

– A Viktória Társaság – suttogetta a nő. – Mennyiért vinne be oda?

Tommy az idős nő arcát fürkészte. Mennyit lenne hajlandó fizetni? Bár már tanakodott az összegben, mégis megrázta a fejét.

– Szörnyen érezném magamat, ha valami baja esne odabent. Sajnálom.

Att néne Tommy Testert méregette, és azt fontolgatta magában, mennyire lehet veszélyes ez a Viktória Társaság. Elvégre olyasvalaki, aki a kezében lévő kis, sárga könyvhöz hasonló portékákkal üzletel, aligha az az ijedős fajta.

Att néne egyetlen ujjal megkocogtatta a külső falra szerelt postaládát. Tommy kinyitotta, és megtalálta benne a fizetséget. Kétszáz dollár. Ott helyben, a nő szeme láttára számolta át. Ez elég lesz hat hónapnyi lakbérre, számlákra, étkezésre és minden másra.

– Nem kellene napnyugtánál tovább időznie ezen a környéken – figyelmeztette Att néne, de egyáltalán nem tűnt úgy, mintha aggódna érte.

– Még vacsora előtt visszaérek Harlembé. Nem javasolnám, hogy arra járjon, akár éjjel, akár nappal. – Megemelte a kalapját, összecsupkta a gitártokot, és elfordult Att néne ajtajától.

A hazafelé tartó vonaton Tommy Tester úgy döntött, felkeresi a barátját, Buckeye-t. Buckeye Madame St. Clairnek, Harlem szerencsejátékos-királynőjének dolgozott. Tommy ma éjjel felteszi Att néne címét. Ha kihúzzák a számát, vehet magának egy jobb gitártokot. Vagy akár egy saját gitárt.